

Sygn. akt II KK 39/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

SSA del. do SN Dariusz Czajkowski

Protokolant Marta Brylińska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Lucjana Nowakowskiego
w sprawie **A. G.**

skazanego z art. 87 § 1a k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 1 października 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Ż.

z dnia 6 grudnia 2013 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Ż. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym z dnia 6 grudnia 2013 r. w sprawie ... 761/13, Sąd Rejonowy w Ż. uznał A. G. za winnego popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 87 § 1a k.w. i za to skazał go, zaś na mocy art. 87 § 1a w zw. z § 1

k.w. wymierzył mu karę miesiąca ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, z obowiązkiem przepracowania 40 godzin w stosunku miesięcznym; na podstawie art. 87 § 4 k.w. orzekł wobec obwinionego zakaz prowadzenia rowerów na okres 2 lat i zasądził od niego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 110 złotych tytułem kosztów sądowych, w tym 60 złotych tytułem opłaty.

Wyrok uprawomocnił się bez wszczynania postępowania odwoławczego.

We wniesionej na niekorzyść A. G. kasacji Prokurator Generalny zaskarżył w całości wyrok Sądu Rejonowego, zarzucając mu rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa materialnego, tj. art. 87 § 1a k.w., polegające na wymierzeniu obwinionemu za popełnione wykroczenie kary miesiąca ograniczenia wolności, polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, z obowiązkiem przepracowania 40 godzin w stosunku miesięcznym, podczas gdy sprawca tego wykroczenia podlega karze aresztu albo karze grzywny. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Ż. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest zasadna, ponieważ wyrok nakazowy Sądu Rejonowego w Ż. zapadł z rażącym naruszeniem prawa materialnego.

Na wstępie wyjaśnić należy, iż A. G. oskarżony został o to, że w dniu 8 września 2013 r. w miejscowości W., pow. Ż., woj. M. na drodze publicznej prowadził rower znajdując się w stanie nietrzeźwości: I badanie - 1,20 mg/l, II badanie 1,18 mg/l, III badanie - 1,10 mg/l i IV badanie - 1,13 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. czyn z art. 178 a § 2 k.k. Ponieważ w dniu 27 września 2013 r. została uchwalona ustawa o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 25.10.2013 r., poz. 1247), która weszła w życie w dniu 9 listopada 2013 r. i wprowadziła m. in. kontrawencjonalizację czynu polegającego na prowadzeniu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego innego pojazdu niż mechaniczny na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, art. 178a § 2 k.k., który kryminalizował powyższy czyn, został uchylony (art. 12 pkt 3 ustawy zmieniającej). Natomiast w Kodeksie wykroczeń w art. 87 dodano § 1a, który za powyższe

zachowanie przewiduje sankcje w postaci kary aresztu albo grzywny nie niższej niż 50 złotych.

Orzekający Sąd Rejonowy, mimo ustawowego zagrożenia za czyn z art. 87 § 1a k.w. karą aresztu albo grzywny nie niższej niż 50 zł, orzekł wobec obwinionego karę miesiąca ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, z obowiązkiem przepracowania 40 godzin w stosunku miesięcznym.

Zgodnie z art. 93 § 1 k.p.w. w postępowaniu nakazowym Sąd może wydać wyrok nakazowy w sprawach o wykroczenia, w których wystarczające jest wymierzenie nagany, grzywny albo kary ograniczenia wolności. Przepis ten eliminuje, więc możliwość orzeczenia kary aresztu w postępowaniu nakazowym. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w sprawie II KK 275/05 *„wprawdzie w art. 93 § 1 k.p.w., normującym przesłanki trybu nakazowego, zakłada się możliwość orzekania w tym postępowaniu kar: nagany, grzywny i ograniczenia wolności, ale jest oczywiste, że kary mogą być orzekane wyrokiem nakazowym jedynie wtedy, gdy z przepisów materialnego prawa wykroczeń wynika, iż mogą one być wymierzone za dane wykroczenie. Przepis art. 93 § 1 k.p.w. ogranicza zatem jedynie rodzaj kar, jakie wolno orzec w trybie nakazowym, eliminując z nich karę aresztu. Nie jest on natomiast normą o charakterze materialnoprawnym, która dawałaby możliwość wymierzenia za określony czyn kary nieprzewidzianej w przepisie statuującym to wykroczenie”* (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2005 r., sygn. II KK 273/05, R-OSNKW 2005, poz. 2335; LEX nr 172441).

Sąd, orzekając za wykroczenie z art. 87 § 1a k.w. karę ograniczenia wolności, naruszył tym samym prawo materialne, wymierzając obwinionemu karę nieprzewidzianą za ten czyn. Orzekając w postępowaniu nakazowym, Sąd ten mógł bowiem orzec jedynie karę grzywny nie niższą niż 50 złotych. Orzeczenie kary ograniczenia wolności nie było w ogóle w rozważanej sprawie możliwe, nawet w drodze nadzwyczajnego złagodzenia kary. Zgodnie z art. 39 § 2 k.w. nadzwyczajne złagodzenie kary polega na wymierzeniu kary poniżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, co w przedmiotowej sprawie nie może być przedmiotem rozważań – nie zdecydowania się przecież na wymierzenie grzywny poniżej 50 złotych, albo na orzeczeniu kary łagodniejszego rodzaju. W przypadku zagrożenia alternatywnego

karami aresztu bądź grzywny, co ma miejsce w treści przepisu art. 87 § 1a k.w., nadzwyczajne złagodzenie kary mogło polegać jedynie na wymierzeniu kary nagany, jako kary łagodniejszej od kary grzywny. Kara ograniczenia wolności nie jest łagodniejsza od kary grzywny, co jasno wynika z przewidującego hierarchię kar art. 18 k.w. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2006 r., III KK 97/06, OSNKW 2006. z. 6, poz. 63, a także T. Grzegorzczak, Kodeks wykroczeń, Komentarz, LEX 2013, teza 3 do art. 39 oraz teza 4 do art. 20).

Konsekwencją powyższego stanu rzeczy stała się konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu w Ż. do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd będzie zobowiązany do respektowania powyższych uwag oraz przestrzegania przepisów prawa materialnego i procesowego, nie tracąc przy tym okoliczności, że wyrok kasatoryjny zapadł na skutek zaskarżenia orzeczenia Sądu pierwszej instancji na niekorzyść skazanego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.